

Seminární práce

ZAJÍMAVÁ POMŮCKA (přírodnina nebo historický předmět)

do předmětu MSBP/BK_PPS Praktikum k poznávání přírody a společnosti

UČO: 430317 jméno: Michaela Žroutová akademický rok: 2013/2014

1) Název a fotografie pomůcky: Lilek Brambor (Brambora)

2) Definice pojmu označujícího pomůcku:

Lilek brambor je víceletá hlíznatá rostlina z čeledi lilkovité, pěstovaná jako jednoletá plodina. Má svazčité kořeny a podzemní oddenkové hlízy (okrově žluté až světle hnědé, červené či červenofialové), které jsou jedlé - jinak je celá rostlina jedovatá. Lodyha je větvená, hranatá, krátce chlupatá a žláznatá. Listy jsou složeny ze střídavě velkých a menších vejčitých lístků. Brambory jsou jednou z nejvýznamnějších zemědělských plodin, za svoji oblibu vděčí nenáročnosti na přírodní podmínky a především pak mimořádně vysokým hektarovým výnosům.

3) Definice pojmu vhodná pro děti:

Brambora je zelenina, kterou často míváme ve školce jako přílohu. Může mít žlutou, červenofialovou nebo hnědou barvu. Ze zasazené rostliny jíme pouze to, co je pod hlínou, zbytek rostliny je jedovatý.

4) Zdůvodnění výběru pomůcky:

Bramboru jsem si vybrala, protože je to velmi dostupná pomůcka a není příliš nákladná, děti se s ní setkávají i v běžném životě a bude pro ně zajímavé, poznat ji i jinak než na talíři.

5) Popis jednotlivých činností využívajících nebo motivovaných pomůckou:

- **Pozorování a pojmenování pomůcky**

Děti si zavřou oči a já jim do rukou vložím bramboru, nebudou vykřikovat a budou dotekem zkoumat, jaká brambora je.

Budu jim pokládat otázky:

Poznali jste, co to je?

Jaký má tvar a velikost?

Jaký má povrch?

Jakou má vůni?

K čemu se využívá?

Poté otevřou oči a znovu prozkoumají, jak brambora vypadá.

Přinesu různé obrázky, kde jsou různé rostliny a jestli mezi nimi děti poznají která rostlina je lilek brambor.

Můžeme se jít projít podívat na pole, jestli tam nenajdeme zasazené brambory.

Když nějaké objevíme, můžeme sledovat, jak rostlina roste a pak zkusit vyhrabat brambory, jestli už vyrostly.

- **Básnička**

Koulela se ze dvora (motání rukama)

takhle brambora. (velký kruh pažemi)

Neviděla, neslyšela...(zakryjeme si oči, uši)

spadla na ní závora. (tleskáme do rytmu)

„Kam se koukáš, Závoro?!“ (vytvoříme si brýle, pomocí rukou)

„Na tebe ty Bramboro! (ukážeme na někoho)

Kdyby tudy projel vlak, (pohybem paží uděláme náznak vlaku)
byl by z tebe bramborák!"(tleskáme do rytmu)

- **Výtvarná činnost – Výroba razítek**

Brambory si rozkrojíme v půlce, a pomocí vykrajovátek z nich vyrobíme razítka. Podle velikosti razítka rozřízneme bramboru. Zatlačíme razítko a dokola ořízneme. Děti si připraví různé barvy a různé tvary a můžou začít tiskát. Poté si mohou obrázek podle své libosti domalovat.

- **Cvičení s bramborou**

Každé dítě dostane bramboru, se kterou se protáhneme, můžeme navázat na básničku o bramboře

Stoj s bramborou na hlavě – děti zkouší, jestli ji udrží na hlavě, poté mohou zkusit, zda jim brambora nespadne i při chůzi

Stoj roznožný – děti mají upažené ruce a předávají si bramboru z jedné ruky do druhé

Stoj spojný – děti položí bramboru před nohy, a snaží přes napnutá kolínka ji sebrat

Sed roznožný – koulet bramboru, co nejdál to půjde, a zase zpátky

Sed snožný – koulet bramboru po natažených nohách

Sed turecký – děti si přendávají bramboru kolem těla

Sed skrčmo – děti podávají bramboru pod nohama

- **Pohybové hry**

Hra na zloděje – Děti se rozdělí do dvou skupin, každá skupina bude mít stejný počet brambor, skupiny si zvolí místo, kde budou mít svůj sklad brambor. Na můj pokyn budou utíkat na druhou stranu a budou si nosit každý jednu bramboru do svého skladu. V průběhu můžu dětem dávat různé pokyny např. skákat po jedné noze, skákat snožmo, cvalet. Skupina, která bude mít více brambor, vyhrává.

- **Rychlý had** – Děti mohou zůstat ve stejných skupinkách. Postaví se do zástupu za sebe a rozkročí nohy. První bude mít v ruce bramboru, kterou se bude snažit, co nejrychleji podat dalšímu mezi nohama. Po předání brambory se přemístí na konec zástupu. Takto se budou přemísťovat i ostatní děti, had se bude posouvat. Ta skupina, která se rychleji dostane na druhou stranu, vyhrává.
- **Pracovní činnosti – Výroba postaviček**
Výroba postaviček z brambor a dalších přírodnin, jako jsou kaštiny, bukvice, šišky, šípky. Další pomůcky: špejle, šídlo (s dopomocí učitelky), sirky. Děti si mohou vytvořit postavičky, podle své fantazie. Je potřeba dbát na bezpečnost, při práci se šídlem. Poté si děti mohou vystavit své brambory nebo si s nimi zahrát příběh.

6) **Použitá literatura a informační zdroje:**

<http://abecedazahrady.dama.cz/katalog-rostlin/lilek-brambor>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lilek_brambor

Vlastní zásobník